

Mötesbok: Kommunfullmäktige (2026-08-27)

Kommunfullmäktige

Datum: 2026-08-27

Plats:

Kommentar:

Nynäshamns
kommun

1(1)

TILLKÄNNAGIVANDE

Kommunfullmäktige i Nynäshamn kallas att sammanträda i Kulturskolans konsertsal, Nynäsvägen 20, torsdagen den 27 augusti 2026 klockan 19.00, varvid följande ärenden behandlas:

99. Upprop och anmälningar om förhinder
100. Tillkännagivande av fullmäktigesammanträdet
101. Justering av sammanträdet's protokoll
102. Avsägelser
103. Valärenden
104. Revisorerna
105. Inkomna ärenden
106. Meddelanden
107. Beslut huruvida interpellationer som inlämnats till kommunstyrelsens förvaltning före fullmäktiges sammanträde får väckas, samt behandling av frågor

Besluts punkter

108. Revidering av Nynäshamns kommuns Hållbarhetsprogram 2023-2030 för integrering av djurvälstånd
109. Pensionsriktlinjer för förtroendevalda 2026
110. Sammanträdesdagar 2027 kommunfullmäktige
111. Svar på återremiss – Motion – Skärpt uppmärksamhet på extremism i skolmiljö
112. Svar på motion att uppföra en graffittivägg på Estö

Interpellationer

113. Svar på interpellation från Ola Hägg (S) angående kulturturism och tillgänglighet till vårt gemensamma kulturarv ställd till Patrik Appelkvist Larsson (C)

Handlingar till ovanstående ärenden finns tillgängliga på kommunstyrelseförvaltningen, Nämndhuset, Stadshusplatsen 1, Nynäshamn, telefonnummer 08-520 680 00. Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga, allmänheten är därför välkomna att höra på debatten.

Nynäshamn den 13 augusti 2026

Fredrik Sönnergren
kommunfullmäktiges ordförande

Nynäshamns
kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum

2026-08-12

Sida 1(1)

KS/2026/0023/101-13

Tjänsteställe/handläggare

Kommunstyrelseförvaltningen

Nathalie Zotterman

E-post: nathalie.zotterman@nynashamn.se

Beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Meddelanden

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning

KS/2026/0026/008-3

Beslut från socialnämnden 2026-06-11 – Ej verkställda beslut, kvartal 1 2026.

Digitalt godkänt av

Rebecca Skoglund, kanslichef

Skickas till

Akten

Nynäshamns
kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2026-05-27

Sida 1(2)

KS/2025/0555/400-1

Tjänsteställe/handläggare

Kommunstyrelseförvaltningen
Anneli Hallberg
E-post: anneli.hallberg@nynashamn.se

Beslutsinstans
Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Revidering av Nynäshamns kommuns Hållbarhetsprogram 2023-2030 med integrering av djurvälfärd

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

1. Godkänna förvaltningens förslag till revidering av Hållbarhetsprogram 2023-2030.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 22 maj 2025 (§ 84) att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram en revidering av kommunens hållbarhetsprogram 2023–2030 i syfte att införa krav på djurskydd i kommunens upphandlingar.

Nynäshamns kommun bedriver ett omfattande arbete inom ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Djurvälfärd bedöms utgöra en naturlig del av hållbar utveckling och har koppling till områden såsom offentlig upphandling, livsmedelskonsumtion, biologisk mångfald, folkhälsa och fysisk planering.

Förvaltningen föreslår därför att djurvälfärd tydliggörs och integreras, under målområde 3 i kommunens Hållbarhetsprogram 2023–2030.

Ärendet

Nynäshamns kommun upphandlar årligen betydande volymer livsmedel samt andra varor och tjänster som direkt eller indirekt påverkar djur. Genom att använda den offentliga upphandlingen som ett strategiskt styrmedel kan kommunen bidra till:

- förbättrad djurvälfärd,
- minskad och mer ansvarsfull antibiotikaanvändning,
- reducerad klimat- och miljöpåverkan, samt
- en hållbar konsumtion i linje med Agenda 2030.

Upphandlingsmyndigheten har tagit fram nationella kriterier för djurvälfärd i offentlig upphandling. Dessa kriterier möjliggör en rättssäker, proportionerlig och konkurrensneutral kravställning och ger kommuner goda förutsättningar att integrera djurvälfärdsaspekter i upphandlingar inom ramen för gällande lagstiftning.

Djurvälfärd är nära kopplad till flera av kommunens övergripande mål, däribland mål om hållbar konsumtion och produktion, klimat- och miljömål, biologisk mångfald samt folkhälsa. En tydligare integrering av djurvälfärd i hållbarhetsprogrammet bedöms bidra till:

- ökad förutsägbarhet i kommunens upphandlingar,
- större samstämmighet mellan politiska mål och genomförande, samt
- förbättrade förutsättningar för uppföljning och kontroll.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att införandet av krav på djurvälfärd i kommunens upphandlingar, särskilt avseende livsmedel och andra animaliska produkter, kan innebära ökade

kostnader. Samtidigt kan långsiktiga effekter i form av förbättrad kvalitet, minskade miljö- och hälsokostnader samt ökad hållbarhet bidra till samhällsekonomiska vinster över tid. Någon exakt kostnadsbild bedöms inte kunna fastställas i nuläget utan är beroende av kravens omfattning och hur de utformas i enskilda upphandlingar.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att ett hållbarhetsprogram där djurvälstånd integreras:

- stärker kommunens samlade arbete inom hållbar utveckling,
- bidrar till ökad kvalitet, transparens och långsiktighet i beslut och verksamheter, samt
- ligger i linje med gällande lagstiftning, nationella mål och etiska ställningstaganden.

Krav på djurvälstånd kan exempelvis avse minskad antibiotikaanvändning, kortare transporttider till slakt, reglering av operativa ingrepp, betesdrift, förbud mot svanskupering samt andra åtgärder som främjar god djurhållning.

Förvaltningen bedömer att integreringen kan genomföras inom befintliga strukturer och processer, men att en successiv anpassning samt viss kompetensutveckling kan komma att krävas. Det är därför motiverat att kommunen, i sin roll som upphandlande myndighet, ställer faktiska och uppföljningsbara krav på djurskydd och djurvälstånd i relevanta upphandlingar.

Barnrättsperspektiv

Programmet bidrar indirekt till goda uppväxtvillkor och jämlikhet genom att främja en hållbar livsmiljö, etiska värderingar och ansvarstagande i samhället.

Digitalt godkänt av

Leif Eriksson, kommundirektör
Rebecca Skoglund, kanslichef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande - Revidering av Nynäshamns kommuns Hållbarhetsprogram 2023-2030 med integrering av djurvälstånd

Bilaga 1, Nynäshamns kommuns hållbarhetsprogram 2023-2030

Bilaga 2, Beslut KS § 84 2025-05-22 – Svar på väckt ärende om djurperspektiv i kommunens upphandlingar

Skickas till

Akten
Kommunstyrelsens ordförande
Strategisk planering, Peter Wallenberg
Kommunstyrelsen

Nynäshamns
kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2026-05-12

Sida 1(3)

KS/2026/0294/008-1

Tjänsteställe/handläggare

HR-avdelningen
Petra Pilgelt
E-post: Petra.Pilgelt@nynashamn.se

Beslutsinstans
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Pensionsriktlinje för förtroendevalda 2026

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Anta reviderade pensionsriktlinjer för förtroendevalda enligt bilaga 1.
2. Den reviderade riktlinjen träder i kraft den 15 oktober 2026.

Sammanfattning

Sveriges kommuner och regioners (SKR) styrelse beslutade den 19 december 2025 att anta nya bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda – OPF-KR 26. Bestämmelserna ersätter tidigare regelverk OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas för förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Regelverket innehåller bland annat förändringar av bestämmelser om omställningsstöd, pensionsutbetalning, uttagsåldrar och familjeskydd samt anpassningar till motsvarande principer i AKAP-KR.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026 i samband med ny mandatperiod. Syftet är att skapa förutsebarhet och undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod.

Ärendet

Sveriges kommuner och regioners (SKR) styrelse har den 19 december 2025 antagit förslag till nya bestämmelser för omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda – OPF-KR 26. SKR rekommenderar att bestämmelserna antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026 i samband med ny mandatperiod.

Följande förändringar i förhållande till tidigare i Nynäshamns kommun antagna bestämmelser införs;

Omställningsstöd:

- En ny regel införs som innebär att fullmäktige får besluta att omställningsstöd inte ska beviljas om den förtroendevalde har dömts för brott på vilket fängelse i lägst två år kan följa och domen har vunnit laga kraft.
- Tid hos annan uppdragsgivare får i vissa fall tillgodoräknas vid bedömning av kvalifikationstid.
- Samordningsreglerna ändras så att ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd samordnas med förvärvsinkomster och andra inkomster som ersätter förvärvsinkomster från första året. Ett fribelopp motsvarande en tolfedel av prisbasbeloppet per månad får undantas.

Pension:

- En lägsta nivå för utbetalning av pensionsavgift införs för att undvika administrativ hantering av mycket små pensionsbelopp. Utbetalning sker inte av pensionsavgifter understigande 250 kronor per år.
- Möjlighet till kortare utbetalningstid införs för att skapa ökad flexibilitet och bättre anpassning till individuella pensionsval. Kortare utbetalningstid (minst 10 år) möjlig.
- Reglerna för tidigare uttag och automatisk utbetalning har anpassats till motsvarande principer i

AKAP-KR samt till förändrade åldersgränser i pensionssystemet och lagen om anställningsskydd (LAS). Tidigaste uttag vid 62 år (allmänpension minus två år, anpassat efter AKAP-KR), automatisk utbetalning vid 70 år (LAS ålder plus 12 månader, anpassat efter AKAP-KR) om ingen ansökan inkommit dessförinnan.

Familjeskydd:

- Endast ett helt familjeskydd kan betalas ut, även vid flera uppdrag.
- Sambobegreppet förtydligas (anpassat efter AKAP-KR).

OPF-KR 26 är utformat för att tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett eller flera uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som tidigare inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. OPF-KR 26 ersätter samtliga av de tidigare regelverken OPF-KR 25, OPF-KL 18 och OPF-KL 14.

SKR rekommenderar att OPF-KR 26 antas med ikraftträdande den 15 oktober 2026. Datumet är valt för att sammanfalla med starten av en ny mandatperiod. Syftet är att undvika förändringar av villkor under pågående mandatperiod och skapa förutsägbarhet och likvärdighet för de förtroendevalda.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenser av ett antagande av det nya pensionsregelverket kommer att redovisas utifrån de prognoser och beräkningar som tas fram och uppdateras löpande under året. Hanteringen kommer fortlöpande att beaktas inom ramen för kommunens mål- och budgetprocess samt i samband med uppföljning av kommunens ekonomiska resultat.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att OPF-KR 26 bör antas eftersom regelverket innebär en uppdatering och samordning av tidigare bestämmelser om omställningsstöd, pension och familjeskydd för förtroendevalda. SKR:s styrelse beslutade den 19 december 2025 att anta OPF-KR 26, och SKR rekommenderar lokalt antagande med ikraftträdande tidigast från och med den 15 oktober 2026.

Regelverket är anpassat till att förtroendeuppdrag inte är anställningar, men att förtroendevalda ändå behöver ett samlat och tydligt regelverk för omställning, pension och familjeskydd. SKR:s kommentar anger att pensionsbestämmelserna i stora delar motsvarar AKAP-KR och att strukturen i regelverket följer AKAP-KR.

Förvaltningen bedömer därför att antagandet är motiverat utifrån behovet av förutsebarhet, likvärdighet och administrativ tydlighet inför den nya mandatperioden. Ikraftträdande den 15 oktober 2026 innebär att förändrade villkor inte införs under pågående mandatperiod.

Återrapportering

Ekonomiska konsekvenser med anledning av antagande av nytt pensionsregelverk kommer rapporteras i samband med delårsrapport 2027 och löpande hanteras i samband med kommunens mål och budgetprocess.

Digitalt godkänt av

Leif Eriksson, Kommundirektör

Ulrika Halvarsson Sellström, HR-chef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Revidering av pensionsriktlinjer för förtroendevalda

Bilaga 1 Pensionsriktlinjer för förtroendevalda

Bilaga 2 Pensionsriktlinje för förtroendevalda beslutad av KF 200/2025

Skickas till

Ordföranden i arvodesberedningen

Kommunstyrelsen

HR-enheten

Löneenheten

Akten

Nynäshamns
kommun

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Datum
2026-05-20

Sida 1(1)

KS/2026/0010/008-5

Tjänsteställe/handläggare

Kommunstyrelseförvaltningen
Nathalie Zotterman
E-post: nathalie.zotterman@nynashamn.se

Beslutsinstans
Kommunfullmäktige

Sammanträdesdagar 2027 kommunfullmäktige

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastställa sammanträdesplan för kommunfullmäktige 2027 i enlighet med bilagan.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska fastställa sammanträdesdagar för 2027. Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till sammanträdesplan för 2027. Förslag till sammanträdesdatum har beretts i samråd med ekonomiavdelningen för att överensstämja med ärenden kopplade till den ekonomiska processen.

Kommunfullmäktiges sammanträden föreslås äga rum på torsdagar klockan 19.00, med undantag för 11 november då sammanträdet börjar klockan 15.00.

Ärendet

Antalet sammanträden föreslås vara 13 stycken under 2027. Inga mötesdagar är inplanerade under sportlov vecka 9, påsklov vecka 13 och höstlov vecka 44. Förslag till sammanträdesdatum har beretts i samråd med ekonomiavdelningen för att överensstämja med ärenden kopplade till den ekonomiska processen.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunfullmäktige sammanträden medför kostnader i form av utdelning av arvode i enlighet med arvodesreglementet.

Återrapportering

Ärendet kräver ingen uppföljning.

Digitalt godkänt av

Leif Eriksson, kommundirektör

Rebecca Skoglund, kanslichef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande
Bilaga 1 – Sammanträdesdagar 2027

Skickas till

Akten
Sekretariat@nynashamn.se

Tjänsteställe/handläggare

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Briving

E-post: Johanna.Briving@nynashamn.se

Beslutsinstans

Kommunfullmäktige

Svar på återremiss - motion -Skärpt uppmärksamhet på extremism i skolmiljö

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

1. Godkänna svar på fullmäktiges återremiss den 12 juni 2025 § 96, samt
2. anse motionen vara besvarad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har tagit del av barn- och utbildningsnämndens redovisning av uppdraget att ta fram en lägesbild och analys avseende våldsbejakande extremism inom nämndens verksamhetsområde.

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att det finns behov av att utveckla systemstöd och arbetssätt för att möjliggöra en mer ändamålsenlig uppföljning av ärenden kopplade till extremism inom nämndens områden. Uppdraget föreslås återrapporteras till barn- och utbildningsnämnden senast i juni 2027.

Vidare konstaterar nämnden att det finns goda möjligheter att genomföra kompetensutvecklingsinsatser riktade till personal som arbetar med barn och unga, samt fördjupade utbildningsinsatser för skolledare och elevhälsopersonal utifrån identifierade behov.

Kommunstyrelsen delar barn- och utbildningsnämndens bedömning att de föreslagna insatserna är tillräckliga och att det i nuläget inte finns behov av att ta fram en särskild åtgärdsplan i enlighet med motionens förslag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att godkänna svar på fullmäktiges återremiss den 12 juni 2025 § 96, samt att motionen ska anses vara besvarad.

Ärendet

Sverigedemokraterna (SD) har genom Roger Almstedt inkommit med en motion den 14 augusti 2024 angående skärpt uppmärksamhet på extremism i skolmiljö. Motionären yrkar att barn- och utbildningsnämnden aktivt ska hjälpa kommunens skolor att upprätta och upprätthålla åtgärdsprogram mot extremism i skolmiljö.

Barn- och utbildningsnämnden besvarade motionen den 21 november 2024, § 124.

Kommunfullmäktige beslutade den 12 juni 2025, § 96 att återremittera ärendet till berörda nämnder för ytterligare beredning. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden har därefter inkommit med yttranden.

Barn- och utbildningsnämnden har nu på nytt behandlat den återremitterade motionen och besvarade den 24 mars 2026, § 25.

Ekonomiska konsekvenser

Barn- och utbildningsnämnden har bedömt att föreslagna åtgärder kan genomföras inom ramen för nämndens befintliga budget. Kommunstyrelseförvaltningen gör ingen annan bedömning.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit del av barn- och utbildningsnämndens rapport om våldsbejakande extremism inom nämndens verksamhetsområde. Rapporten visar att vissa tendenser har uppmärksammats i enstaka skolor samt att det finns behov av förbättrade systemstöd och enhetliga rutiner för uppföljning av incidenter.

Vidare framhålls vikten av kompetenshöjande insatser för personal som arbetar med barn och unga, samt riktade utbildningsinsatser för skolledare och elevhälsopersonal. Arbetet med värdegrund och tidig upptäckt sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och i samverkan med andra aktörer genom befintliga samverkansformer.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att utveckling av systemstöd, fortsatt arbete inom befintliga samverkansformer samt riktade kompetensinsatser för personal utgör tillräckliga åtgärder. En samlad återrapportering föreslås ske senast juni 2027 till barn- och utbildningsnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningen delar barn- och utbildningsnämndens bedömning att någon särskild åtgärdsplan inte är nödvändig.

Mot denna bakgrund föreslår kommunstyrelsen att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Godkänna svar på fullmäktiges återremiss den 12 juni 2025 § 96, samt
2. Anse motionen vara besvarad.

Barnperspektiv

Barnets bästa har beaktats i enlighet med barnkonventionen¹. De föreslagna åtgärderna bedöms bidra till en trygg och säker skolmiljö samt stärka arbetet med att förebygga och upptäcka våldsbejakande extremism inom skolans verksamhet.

Återrapportering

Ärendet kräver ingen återrapportering.

Digitalt godkänt av

Leif Eriksson, kommundirektör

Rebecca Skoglund, kanslichef

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande BUN/2024/0144/060-8

Expediering av Beslut BUN § 2, 2026-03-24

Bilaga 1, Rapport gällande våldsbejakande extremism

Bilaga 2, Beslut KF § 96 2025-06-12

Bilaga 3, Motion – skärpt uppmärksamhet på extremism i skolmiljö

Bilaga 4, Protokollsutdrag BUN § 124 2024-11-21

Bilaga 5, KFN § 10 2026-02-12

Bilaga 6(Bilaga 1) Kultur- och fritids nämndens yttrande

Bilaga 7, § 10 Särskilt yttrande(S) och (MP) gällande motionen om extremism i skolan

Bilaga 8 (Bilaga 6), Beslut SON § 21 2026-02-19

¹ Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

Bilaga 9 (Bilaga 7), Belsut NAN § 8 2026-02-12

Bilaga 10, Särskilt yttrande (SN) NAN § 8 2026-02-12 (Bilaga B)

[Skickas till](#)

Akt

Kommunstyrelsen, akt KS/2024/0250/060

Barn- och utbildningsförvaltningen, förvaltningschef

Tjänsteställe/handläggare

Kommunstyrelseförvaltningen

Johanna Briving

E-post: Johanna.Briving@nynashamn.se

Beslutsinstans

Kommunstyrelsen

Svar på motion att uppföra en graffittivägg på Estö

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att:

1. uppdra till kultur- och fritidsnämnden att uppföra en graffittivägg inom ramen för projektet Summerplay 2026 intill skateparken på Estö.
2. anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Vänsterpartiet inkom den 13 mars 2025 med en motion om att uppföra en graffittivägg om minst 10 kvadratmeter intill skateparken på Estö. Syftet är att skapa en tillgänglig och laglig yta för medborgare, särskilt unga, att uttrycka sig konstnärligt.

Kultur- och fritidsnämnden har berett ärendet och beslutat att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad. Nämnden har samtidigt beslutat att en graffittivägg ska erbjudas inom ramen för projektet Summerplay 2026 intill skateparken på Estö.

Kommunstyrelseförvaltningen delar nämndens bedömning att motionens intentioner tillgodoses genom den föreslagna åtgärden.

Ärendet

Motionen inkom till kommunen den 13 mars 2025 och remitterades till kultur- och fritidsnämnden för beredning. Motionären föreslår att kommunen uppför en graffittivägg om minst tio kvadratmeter i direkt anslutning till skateparken på Estö. En sådan vägg skulle möjliggöra laglig graffiti och bidra till att främja medborgarnas, och särskilt ungdomars, konstnärliga uttryck.

Kultur- och fritidsnämnden har utrett förutsättningarna och konstaterar att en laglig graffittivägg kan fylla en viktig social och kulturell funktion som mötesplats för unga samt bidra till en mer levande stadsbild i och med att konsten dagligen tillåts ändra karaktär. Samtidigt saknas investeringsutrymme i nämndens budget för 2026 för att uppföra en permanent graffittivägg.

Mot denna bakgrund har nämnden beslutat att, inom ramen för projektet Summerplay 2026, erbjuda en tillfällig graffittivägg genom att montera plywoodskivor på Aktivitetsbankens container vid skateparken på Estö.

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärden genomförs inom ramen för kultur- och fritidsnämndens budget för Summerplay 2026, där 1 miljon kronor avsatts för kostnadsfria sommarlovsaktiviteter för barn och unga. Kostnader avser inköp och montering av plywoodskivor samt hantering av miljöfarligt avfall.

Någon ytterligare investeringsbudget tas inte i anspråk.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att en laglig graffittivägg kan bidra till att utveckla Estö skatepark som mötesplats för unga samt stärka kommunens kulturutbud men ser samtidigt behov av att pröva åtgärden i begränsad form.

2026-03-08

Interpellation till det/de kommunalråd det vederbör

Kulturturism och tillgänglighet till vårt gemensamma kulturarv

Kulturarvet är viktigt både för vår kommun som destination såväl som för oss som bor här. Det är därför viktigt för oss alla att veta hur vår historia förvaltas. Vi har haft en lång process i Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden innan oppositionens ständiga påpekanden om kulturturism och hela kommunen som besöksmål har uppmärksammats i nämndens arbete. Vi har nyligen på olika sätt visat på de stora kulturvärden som finns i vår kommun. Vi har talat om hur andra kommuner vårdar sitt arv och ibland sitt världsarv. En viktig del för turismen och oss som bor här är att ha tillgång till vår historia och att den är illustrerad på ett sådant sätt att den ger meningsfullhet till oss som människor som lever och förhoppningsvis bidrar till att ge nästa generation möjlighet att förstå sin egen historia.

Det har nyligen gått ut direktiv till kyrkan kring vikten av att bevara vårt kulturarv i händelse av krig. Det man lärt sig av de pågående krigen är att motståndaren vill komma åt och förstöra den historia som ligger till grund för vårt tänkande och syn på medmänniskan och samhället.

Grunden till interpellationen är att det inte verkar finnas någon tydlighet kring hur vi vårdar vårt kulturarv sammantaget och hur vi tänker oss att det tillgängliggörs för oss som medborgare. När vi nyligen talade om det i nämndsammanhang så framfördes det att många av de äldsta lämningarna efter våra förfäder ligger på privat mark. Kulturuplevelsen ligger väl enligt reglementen på kultur och fritidsnämnden? Men vad jag förstår är detta inte ett fokusområde i fritidsnämndens utbud till oss som bor här i Nynäshamn kommun. För att det äldre Nynäshamn (eller snarare Sorunda och Ösmo som låg över vattenlinjen på den tiden) finns ingen sammanhängande guide för den som vill utforska vår historia.

Många av våra fornminnen håller på att växa igen. Tidigare vet jag att kommunen underhöll dem med hjälp av Servicepartner. Det görs efter vad jag förstår inte längre?

För att få en vital kulturturism behöver vi i samarbete med de privata markägare som är berörda hitta sätt att samarbeta för att bevara och förvalta det som tidigare generationer lämnat efter sig. Vad jag förstår behövs det också en samsyn över nämndgränserna kring vikten av att bevara vår historia.

2(2)

Vårt historiska arv ska inte ses som ett hinder för utbyggnad utan som en resurs som gör vår kommun rik på upplevelser!

Kulturmiljölagen säger:

"1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön.

Ansvar för kulturmiljön delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter ska visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön.

Den som planerar eller utför ett arbete ska se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas.

Bestämmelserna i denna lag syftar till att tillförsäkra nuvarande och kommande generationer tillgång till en mångfald av kulturmiljöer. Lag (2013:548)."

Den ger oss möjligheter att skapa ett än rikare kulturliv i vår kommun. Tar den politiska ledningen ansvar för det?

Så jag frågar ansvariga kommunalråden

- Hur ser ansvarigt kommunalråd på det samlade ansvaret för vårt kulturarv utifrån kulturmiljölagens bestämmelser?
- Finns det en plan för att bevara och berika upplevelsen av vårt kulturarv i vår kommun?
- Har man tagit kontakt med de markägare som har kulturlämningar av väsentligt värde kring möjligheten av tillgänglighet, bevarande och gemensam nytta av vårt kulturarv?
- Vilka planer finns det för att utveckla och bevara vårt kulturarv och vilka nämnder anser du/ni är i så fall involverade och ansvariga för det arbetet?
- Hur samordnas arbetet mellan nämnderna?
- Vilka resultat har du/ni åstadkommit under mandatperioden för att utveckla och förvalta Nynäshamns kommuns rika kulturarv

Ola Hägg

2 e vice ordförande Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

Socialdemokraterna i Nynäshamn

Samlat svar på interpellation om kulturturism och tillgänglighet till vårt gemensamma kulturarv

Det samlade ansvaret för kulturarvet

Kommunens inriktning är att kulturarvet inte ska hanteras som ett avgränsat verksamhetsområde vid sidan av övrig utveckling, utan som en integrerad del av samhällsbyggnad, platsutveckling och besöksnäring. Det innebär att vi prioriterar att stärka kulturarvets roll i fysisk planering, i utvecklingen av attraktiva livsmiljöer och i arbetet med att göra hela kommunen till en mer sammanhållen destination.

Ansvaret för kulturarvet är, i enlighet med kulturmiljölagen, ett gemensamt ansvar. Det delas mellan offentliga aktörer, markägare, civilsamhälle och enskilda, och inom kommunen mellan flera nämnder och förvaltningar beroende på frågans art. Kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har olika men kompletterande roller när det gäller bevarande, planering, tillgängliggörande och utveckling av kulturarv och kulturturism. Kulturarvet hanteras således inte som ett isolerat verksamhetsområde utan som ett tvärgående perspektiv i flera verksamheter.

Kulturturism och näringslivets arbete

Näringslivsavdelningen har vid årsskiftet initierat ett arbete med fokus på kulturturism. Arbetet inleddes med en gemensam träff med lokala kulturturismaktörer, där begreppet kulturturism diskuterades och där en första gemensam kartläggning av kommunens kulturturistiska tillgångar genomfördes. Utifrån detta har näringslivsavdelningen fortsatt arbetet med inventering och analys av utvecklingsmöjligheter, inklusive hur kommunen kan samverka med besöksnäringen samt om det finns nationella eller regionala utvecklingsmedel att söka. Arbetet syftar till att stärka Nynäshamn som destination genom att synliggöra och utveckla besöksmål som är relevanta både för turister och för kommunens invånare.

Kulturturism förstås som ett brett begrepp som omfattar såväl materiella kulturmiljöer, såsom byggnader och fornlämningar, som immateriella uttryck, exempelvis traditioner, evenemang, konst, berättelser och lokala matupplevelser. Arbetet handlar inte om skötsel av kulturminnen, utan om att stärka aktörer, samverka och berättelser som gör kulturarvet mer tillgängligt och begripligt i ett besöksperspektiv.

Kultur- och fritidsverksamhetens roll

Kultur- och fritidsförvaltningen har historiskt haft ansvar för vissa former av tillgängliggörande och kulturförmedling kopplat till kulturarvet. Det gäller exempelvis skyltning och informationsmaterial kring kulturhistoriska teman, såsom satsningen *En tur i Moa Martinssons fotspår*, som genomförts i samverkan med Moa Martinsson-sällskapet. Kultur- och fritid har också hanterat vissa fasta konstnärliga gestaltningar i offentliga miljöer, såsom skulpturer på Landsort.

Samtidigt är kulturarv, i betydelsen skötsel av fornlämningar, skyltning i stadsmiljö och fysisk tillgänglighet, inte ett prioriterat kärnområde inom kultur- och fritidsverksamheten i dag. Arbetet har i stor utsträckning varit projektbaserat och beroende av enskilda funktioner och samarbeten, snarare än styrt av långsiktiga rutiner eller strategier.

Samhällsbyggnadsförvaltningens arbete med kulturmiljö och tillgängliggörande

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedriver ett pågående och långsiktigt arbete med kommunens kulturmiljöer. För närvarande genomförs en översyn av det äldre kulturmiljöprogrammet med ambitionen att successivt inventera hela kommunen. Arbetet sker under samlingsnamnet *Kulturhistoriska miljöer i Nynäshamns kommun*, där centrala Nynäshamn nyligen har inventerats genom en övergripande historieskrivning och ett urval av kulturhistoriskt värdefulla miljöer som beskrivits mer fördjupat. Under 2026 pågår motsvarande inventeringar i Ösmo och i de nordöstra delarna av kommunen. Som en del i denna kommunomfattande inventering undersöks även möjligheten att ta fram en arkeologisk översikt, med syfte att öka förståelsen för fornlämningars förekomst och de kulturhistoriska samband som finns mellan fornlämningar, bebyggd miljö och det omgivande landskapet.

Förvaltningen förfogar över ett omfattande kunskaps- och informationsunderlag om kommunens kulturmiljöer och arbetar i samband med inventeringarna med att utveckla former för hur detta material kan göras mer tillgängligt för både invånare och andra intressenter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar i huvudsak för kommunens befintliga skyltning kopplad till natur- och kulturvärden. Ett arbete har inletts för att se över skyltbeståndet och hur informationen kan utvecklas. I detta ingår att pröva alternativa plattformar och tekniska lösningar som kan möjliggöra tillgängliggörande av större informationsmängder än vad traditionell skyltning medger.

Utöver detta arbetar samhällsbyggnadsförvaltningen löpande med rådgivning, handläggning och tillsyn där kulturhistoriska värden beaktas i plan- och byggprocesser. Genom ett mer proaktivt arbetssätt är ambitionen att bidra till ökad förståelse för att kulturarvet är en gemensam resurs som tillhör oss alla och som ytterst är ett gemensamt ansvar.

Skötsel, skyltning och ansvarsfördelning

Ansvar för frågor som rör fornvård ligger i huvudsak på länsstyrelsen men kommunen kan självklart röja och tillgängliggöra fornlämningar. Dock måste detta ske med stor försiktighet så att lämningarna inte tar skada. Idag sker inga fornvårdande insatser som arrangeras av kommunen, men det finns ett stort engagemang från det ideella föreningslivet som bland annat skyltar upp flertalet lämningar.

Frågan om igenväxning av fornlämningar är viktig att uppmärksamma. Samtidigt är ansvarsfördelningen sådan att kommunen inte ensamt råder över dessa insatser. Ett fortsatt arbete behöver därför ske i samverkan med länsstyrelsen, markägare och ideella krafter, där kommunen kan bidra genom att underlätta samordning och tillgängliggörande.

Samordning mellan nämnder och fortsatt utveckling

Samordning kring kulturarvsfrågor sker i dag främst genom ordinarie plan- och beredningsprocesser, gemensamma remisser samt samverkan i enskilda projekt. Det finns dock inget samlat organisatoriskt ansvar eller någon gemensam struktur som tydligt omfattar hela kulturarvsarbetet, från skötsel och skydd till berättande, tillgängliggörande och besöksutveckling. Under mandatperioden har kommunen initierat ett samlat arbete med kulturturism inom näringslivsområdet, stärkt användningen av kulturmiljöunderlag i den fysiska planeringen samt arbetat med kulturarvet som en resurs i platsutveckling och för att stärka kommunens attraktionskraft.

Avslutning

Kommunens samlade bedömning är att kulturarvet utgör en viktig resurs för såväl invånare som besöksnäring och identitetsbyggande. Ett hållbart arbete förutsätter tydlig ansvarsfördelning, samverkan över nämnd- och förvaltningsgränser samt dialog med markägare och civilsamhälle. Frågorna i interpellationen bidrar på ett konstruktivt sätt till den fortsatta diskussionen om hur detta arbete kan utvecklas framåt.

1. Hur ser ansvarigt kommunalråd på det samlade ansvaret för vårt kulturarv utifrån kulturmiljölagens bestämmelser?

Ansaret för kulturarvet är, i enlighet med kulturmiljölagen, ett gemensamt ansvar som delas mellan offentliga aktörer, markägare och enskilda. Inom kommunen hanteras detta tvärssektoriellt av flera nämnder, där respektive förvaltning ansvarar för sin del utifrån uppdrag och kompetens.

2. Finns det en plan för att bevara och berika upplevelsen av vårt kulturarv i vår kommun?

Det finns i dagsläget ingen enskild, samlad plan som omfattar hela kulturarvsområdet. Skälet till detta är att kulturarvet berör flera ansvarsområden och därför hanteras integrerat i befintliga processer, såsom fysisk planering, kulturmiljöinventeringar och utveckling av besöksnäringen.

Samtidigt ser vi ett behov av att ytterligare stärka samordningen och tydliggöra inriktningen framåt, och detta är en fråga som behöver utvecklas vidare under kommande period.

3. Har man tagit kontakt med de markägare som har kulturlämningar av väsentligt värde kring möjligheten av tillgänglighet, bevarande och gemensam nytta av vårt kulturarv?

Kontakter med markägare sker främst i samband med planering, prövning och dialog i enskilda ärenden, snarare än genom generella kommunövergripande initiativ. Dialogen bygger på frivillighet samt hänsyn till både kulturvärden och äganderätt.

Samtidigt är det tydligt att ett långsiktigt tillgängliggörande av kulturarvet förutsätter en god och förtroendefull samverkan med berörda markägare. Kommunen ser därför positivt på att utveckla former för en mer strukturerad dialog kring hur tillgänglighet, bevarande och enskilda intressen kan förenas på ett hållbart sätt.

4. Vilka planer finns det för att utveckla och bevara vårt kulturarv och vilka nämnder är involverade och ansvariga för det arbetet?

Utveckling och bevarande sker genom flera parallella processer där samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden har olika men kompletterande roller. Arbetet omfattar bland annat kulturmiljöinventeringar, kulturturismutveckling, rådgivning i plan- och byggprocesser samt kulturförmedling.

5. Hur samordnas arbetet mellan nämnderna?

Samordning sker i huvudsak genom ordinarie plan- och beredningsprocesser, gemensamma remisser och samverkan i projekt. Det finns i dagsläget ingen särskild gemensam organisatorisk struktur för hela kulturarvsområdet.

6. Vilka resultat har åstadkommits under mandatperioden för att utveckla och förvalta Nynäshamns kommuns rika kulturarv?

Under mandatperioden har kommunen:

- initierat ett samlat arbete med kulturturism i dialog med lokala aktörer,
- påbörjat en kommunomfattande inventering av kulturhistoriska miljöer,
- stärkt användningen av kulturmiljöunderlag i plan- och byggprocesser,
- samt utvecklat arbetet med att synliggöra kulturarvet som en resurs i platsutveckling.

Sammantaget innebär detta att kulturarvsfrågorna idag i högre grad än tidigare är integrerade i kommunens utvecklingsarbete, även om det fortsatt finns behov av att stärka samordning och tillgängliggörande.